

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2004-3-67 (Özelleştirme Nihai Bildirim)
Karar Sayısı : 04-43/526-129
Karar Tarihi : 24.6.2004

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Mustafa PARLAK
Üyeler : Tuncay SONGÖR, A. Ersan GÖKMEN, R. Müfit SONBAY, Murat GENCER, Prof. Dr. Zühtü AYTAÇ, Rıfki ÜNAL, Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI

B. RAPORTÖRLER : Pelin ERDOĞAN, Neşe Nur YAZGAN

C. BİLDİRİMDE BULUNAN : T.C. Başbakanlık Özelleştirme İdaresi Başkanlığı
Ziya Gökalp Cad. No:80 Kurtuluş/Ankara

D. TARAFLAR : T.C. Başbakanlık Özelleştirme İdaresi Başkanlığı
Ziya Gökalp Cad. No:80 Kurtuluş/Ankara

İremsan Kağıtçılık Turizm San. ve Tic. Ltd. Şti.
Hadımköy Aynalı Çeşme Mevkii Ömerli Çatalca/İstanbul

E. DOSYA KONUSU: Sümer Holding A.Ş.'ye ait Çanakkale Sentetik Deri İşletmesi'nin özelleştirme yoluyla devredilmesi işlemlerine izin verilmesi talebi.

F. DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 27.5.2004 tarih, 2774 sayı ile giren ve en son 17.6.2004 tarih, 3234 sayı ile eksiklikleri tamamlanan bildirim üzerine, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 7. maddesi ile 1997/1 sayılı Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ ve 1998/4 sayılı Özelleştirme Yoluyla Devralmaların Hukuki Geçerlilik Kazanabilmeleri İçin Rekabet Kurumuna Yapılacak Ön Bildirimlerde ve İzin Başvurularında Takip Edilecek Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ'in ilgili hükümleri uyarınca yapılan inceleme sonucunda düzenlenen 21.6.2004 tarih ve 2004-3-67/ÖN-04-PU sayılı Özelleştirme Nihai Bildirim Raporu, 21.6.2004 tarih ve REK.0.07.00.00/135 sayılı Başkanlık önergesi ile 04-43 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

G. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili raporda; Sümer Holding A.Ş. bünyesinde faaliyet gösteren Çanakkale Sentetik Deri İşletmesi'nin İremsan Kağıtçılık Turizm Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti. tarafından özelleştirme yoluyla devralınması işleminin, tarafların ilgili ürün pazarındaki toplam ciro ve pazar payı bakımından 1998/4 sayılı Tebliğ'in 5. maddesinde belirtilen eşiklerin

aşılmaması nedeniyle, 4054 sayılı Kanun kapsamında izne tabi bir devralma işlemi olmadığı ifade edilmektedir.

H. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

H.1. Sektöre İlişkin Bilgiler

Su geçirmezlik, dayanıklılık ve fiyat uygunluğu gibi avantajları nedeniyle suni deriye talep hızla artmıştır. Ülkemizde son 10 yılda hızlı bir gelişme gösteren suni deri sektöründe, bez, non-woven (sentetik lifli), kuagüle (katılaştırılmış) vb. zeminler üzerine poliüretan (PÜ), polivinilklorit (PVC) kaplama ve flok uygulama yapılması suretiyle döşemelik, giyimlik, ayakkabılık, çantalık ve terliklik olarak kullanılabilen kumaşlar üretilmektedir. Ürünler doğal derinin ikamesi olarak geliştirilmekle birlikte, doğal derinin kullanım alanları dışında da suni deriden yararlanılmaktadır.

Suni deri genel olarak, PVC kaplama suni deri, PÜ kaplama suni deri ve suni süet olmak üzere üç alt sektörden oluşmaktadır. PVC kaplama suni deriler diğerlerine göre daha ucuzdur ve oto döşeme, ev ve ofis döşeme, çanta, terlik, ayakkabı, yağmurluk, kaban, mont vb. dış giyim, saraciye ve aksesuar alanlarında kullanılmaktadır. PÜ ürünler, PVC ürünlere oranla pahalı olmakla birlikte, daha sıhhi ve ekolojik olmaları, nefes alabilirlik, yumuşaklık, teknik değerler ve görünüm yönlerinden doğal deriye yakın özellikler taşımaları nedeniyle tercih edilmektedir. Suni süet ise, daha çok mobilya döşemelerinde kullanılagelmiş, son yıllarda giyim sektörü tarafından da yoğun olarak talep edilmeye başlamıştır.

Dünyada da uluslararası pazarlarda yoğun talep bulan suni deri üreticileri arasında ABD, İtalya, Kore, Tayvan, Japonya ve Çin başta gelmektedir. Sektör ürünlerinde Gümrük Birliği çerçevesinde Avrupa Birliği üyeleri ile Türkiye arasında gümrük vergileri veya kota bulunmamaktadır. Türkiye suni deri sektörü gerek hammadde gerekse makine teknolojisinde dışa bağımlı durumdadır. Suni deri girdilerinin büyük bir oranının ithal edilmesi, Türkiye'nin özellikle Çin ve diğer Uzakdoğu ülkelerine karşı uluslararası rekabet gücünü olumsuz etkilemektedir. Son 10 yılda Türkiye, suni deri sektöründe İtalya'dan sonra dünya ikinciliğini yakalamıştır, ancak son dönemde liberalleşen Çin ilerleyen yıllarda düşük işçilik ve enerji maliyeti avantajını kullanarak sektörde söz sahibi olacaktır.

2002 yılı itibarıyla Türkiye'de 25 civarında suni deri üreticisi firma faaliyet göstermektedir. İhraç pazarlarının başında AB ülkeleri, eski Doğu Avrupa ülkeleri, Kuzey Amerika ve Ortadoğu ülkeleri gelmektedir. Yaklaşık 50 ülkeye doğrudan, çok sayıda konfeksiyon, ayakkabı, çanta ve mobilya imalatçısı üzerinden de dolaylı ihracat yapılmaktadır. Suni deri firmaları, yeni ürün geliştirme, Ar-Ge, yeni teknoloji ve yeni pazar arayışlarıyla ihracatlarını artırmayı hedeflemektedir. Ayrıca iç piyasanın talebinin önemli ölçüde karşılanması ithalatı azaltmıştır. Almanya, İtalya ve Çin suni deri ithalatı yapılan başlıca ülkelerdir. Yıllara göre ihracat ve ithalat rakamlarına Tablo 1'de yer verilmiştir:

Tablo-1: Yıllara göre Suni Deri İhracat ve İthalat Rakamları

	2000 (\$)	2001 (\$)	2002 (\$)	2003 (\$)*
Toplam İhracat	30.646.730	23.101.669	22.460.048	26.867.638
İhracat (PVC)	12.435.580	10.844.113	9.643.353	20.748.339
İhracat (PÜ)	18.211.150	12.257.556	12.816.695	6.119.299
Toplam İthalat	2.446.427	2.744.178	6.514.976	1.897.843
İthalat (PVC)	2.047.623	2.405.126	5.556.263	1.651.067
İthalat (PÜ)	398.804	339.052	958.713	246.776
İhracat/İthalat	12,5	8,4	3,5	14,2

Kaynak: İTO-İTKİB

* İlk 11 aylık veriler

H.2.Taraflar

H.2.1. Sümer Holding A.Ş. (Sümer Holding)

1933 yılında ülkemizde sanayileşmeyi hızlandırmak amacıyla bir kamu kuruluşu olarak kurulan Sümer Holding, pamuk ve yün iplik, tekstil ürünleri, hazır giyim ürünleri, ayakkabı, sentetik deri, saraciye, motor ve traktör üretmektedir.

H.2.2. Çanakkale Sentetik Deri İşletmesi

Artan deri fiyatları, yerine kullanılabilir daha ucuz ve kullanışlı olan sentetik deriye yönelmesine neden olmuştur. Bu gelişme ışığında, deri ve kundura imalatı yapan Sümer Holding sentetik deri üretimine yönelerek 1982'de Çanakkale Sentetik Deri İşletmesi'nde üretime başlamıştır.

Döşemelik mefruşat malzemesi, bavul, çanta, tente, ceket, yağmurluk, oto döşeme ve izolasyon malzemesi vb. olarak kullanılmak üzere tekstilli ve tekstilsiz (folyo) olarak yaklaşık 80 değişik sentetik deri üreten işletmede, fason olarak konfeksiyon ve saraciye sektörüne de üretim yapılmaktadır. Bu bağlamda, pardösü, yağmurluk, okul, seyahat ve spor çantaları, ceset torbası, bavul ve valiz üretilmektedir.

İşletmenin en önemli üretim kalemi sentetik deridir. 2001 ve 2002 yıllarında üretimde yaşanan daralma sonucunda sentetik deri üretimi düşüş göstermiş, 2000 yılında başlanan konfeksiyon üretimine yönelinmiştir. Ancak, ürün bazında satışlarda ağırlık hala sentetik deridedir. İkinci sırada ise, saraciye bulunmaktadır. Kapasite kullanım oranı yıllar itibarıyla azalmaktadır. 1998-2002 döneminde ortalama kapasite kullanımını %30 olarak gerçekleştirmiştir. Bu oran diğer Sümer Holding işletmelerine göre yüksek kalmaktadır. Ürünlerin değeri ve müşteri portföyü dikkate alındığında, Çanakkale Sentetik Deri İşletmesi'nin piyasada rekabet edebilme yeteneğine sahip olduğu değerlendirilmektedir. Ürün dağıtımı, Sümer Holding'e bağlı olan Pazarlama İşletmesi'ne gelen taleplerin bölge müdürlükleri aracılığıyla değerlendirilmesi ve dağıtımı ile gerçekleştirilmektedir.

Çanakkale Sentetik Deri İşletmesi'nin 2003 yılına ait cirosu (.....)- TL'dir. İşletmenin son üç yıla ait pazar payı rakamlarına Tablo 2'de yer verilmiştir:

Tablo-2: Çanakkale Sentetik Deri İşletmesi Pazar Payları (%)

2001	2002	2003
2,58	2,56	(...)

Diğer yandan işletmenin fason olarak ürettiği ürünleri pazara doğrudan kendisi sürmediği için konfeksiyon pazarında bir pazar payından söz etmek mümkün değildir.

H.3. İlgili Pazar

H.3.1. İlgili Ürün Pazarı

İnceleme konusu Çanakkale Sentetik Deri İşletmesi kapsamında üretilen sentetik deri çerçevesinde, ilgili ürün pazarı PVC suni deri, PÜ suni deri ve suni süet alt pazarlarından oluşan “*sentetik deri üretimi pazarı*” olarak belirlenmiştir.

H.3.2. İlgili Coğrafi Pazar

Sentetik deri ürünleri açısından pazara giriş, arz kaynaklarına ulaşma, üretim, dağıtım, pazarlama ve satış şartlarının bölgesel bir farklılık göstermediği göz önüne alınarak ilgili coğrafi pazar “Türkiye Cumhuriyeti Sınırları” olarak belirlenmiştir.

H.4.Yapılan Tespitler Ve Hukuki Değerlendirme

1998/4 sayılı Tebliğ’in 3. maddesi, özelleştirilecek teşebbüs ya da mal veya hizmet üretimine yönelik birimin ilgili ürün piyasasındaki pazar payının %20’yi veya cirosunun 20 trilyon TL’yi aşması ya da bu eşikler aşılmaya bile özelleştirilecek teşebbüsün hukuki veya fiili imtiyazlara sahip olması halinde, ihale şartlarının kamuoyuna duyurulmasından önce, Rekabet Kurumu’na ön bildirimde bulunulacağını öngörmektedir. Çanakkale Sentetik Deri İşletmesi’nin sentetik deri pazarındaki 2003 yılı cirosu (..... TL) ve pazar payı (%.....) dikkate alındığında, belirtilen eşiklerin altında kaldığı görülmektedir. Bunun yanı sıra, herhangi bir hukuki veya fiili imtiyazı bulunmamaktadır. Bu itibarla, özelleştirme işlemi, 1998/4 sayılı Tebliğ’in 3. maddesi anlamında ön bildirim tabi bir işlem niteliğinde değildir.

Diğer yandan, 1998/4 sayılı Tebliğ’in 5. maddesi uyarınca, ön bildirim tabi olmamakla birlikte, özelleştirme kapsamında gerçekleştirilecek devralmaya taraf olan teşebbüslerin ilgili ürün piyasasındaki toplam pazar paylarının %25’i veya toplam cirolarının 25 trilyon TL’yi aşması halinde, devralma işleminin hukuki geçerlilik kazanabilmesi için Rekabet Kurulu’ndan izin alınması gerekmektedir. 1998/4 sayılı Tebliğ’in 7. maddesi ise 1997/1 sayılı Tebliğ’in bu Tebliğ’e aykırı olmayan hükümlerinin özelleştirme yolu ile devralma işlemleri uygulamasına devam edileceğini belirtmektedir.

Dosya konusu özelleştirme işlemi sonucunda, Çanakkale Sentetik Deri İşletmesi’nin kontrolü el değiştireceği için, işletmenin özelleştirme kapsamında

en yüksek teklif veren İremsan Kağıtçılık Turizm Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.'ne devredilmesi, 1998/4 sayılı Tebliğ'in 2. maddesi kapsamında bir devralma işlemidir.

1998/4 sayılı Tebliğ'in 5. ve 7. maddeleri uyarınca 1997/1 sayılı Tebliğ'in ilgili hükümleri çerçevesinde yapılan inceleme sonucunda, Sümer Holding A.Ş.'ye ait Çanakkale Sentetik Deri İşletmesi'nin pazar payı ve cirosunun bahse konu Tebliğ'in 1998/2 sayılı Tebliğ ile değişik 4. maddesinde belirtilen 25 trilyon ciro ve %25 pazar payı eşiklerini tek başına aşmadığı görülmektedir. Dolayısıyla İşletme'yi satın almak üzere en yüksek teklif veren teşebbüsün ilgili ürün pazarındaki ciro ve pazar payı büyüklüklerine bakmak gerekmektedir.

İşletme'ye en yüksek teklif veren İremsan Kağıtçılık Turizm Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti. yeni kurulmuş olup, ilgili ürün pazarında herhangi bir faaliyeti bulunmadığından, dikkate alınabilecek bir ciro veya pazar payı da yoktur. Diğer yandan, 2003 yılı rakamları dikkate alındığında, özelleştirmeye konu olan Çanakkale Sentetik Deri İşletmesi'nin toplam cirosu ve pazar payı ilgili Tebliğ'de belirtilen eşiklerin altında kalmaktadır. Bu nedenle, Çanakkale Sentetik Deri İşletmesi'nin özelleştirme yoluyla İremsan Kağıtçılık Turizm Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.'ne devredilmesi işlemi izne tabi bir işlem değildir.

İ. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre; Sümer Holding A.Ş. bünyesinde faaliyet gösteren Çanakkale Sentetik İşletmesi'nin İremsan Kağıtçılık Turizm Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti. tarafından özelleştirme yoluyla devralınması işleminin, tarafların ilgili ürün pazarındaki toplam cirosu ve pazar payı bakımından 1998/4 sayılı Tebliğ'in 5. maddesinde belirtilen eşiklerin aşılmaması nedeniyle, 4054 sayılı Kanun kapsamında izne tabi bir devralma işlemi olmadığına OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.